

UUKTUUTIQHANUT MALIKKUUTIQHAT

TURAAQVIQHAQ HAVAGVIQHANIK PINAHUARUTAA

Havagviat Inuliriyitkut, Nunavut Kavamanga

PINAHUARUTI HIVUNIQHANGIT

Tamna Turaaqviqhaq Havagviqhanik Pinahuaruti (TLMP mik naunaittut) ikajuutigijait pivallianikkut aullagutiqhamiklu ilihainirmun havaanilu pinahuarutait havangittunut Nunavunmiunut atuqpaktunut amigaittunik ajuqhautinik havaatigut.

Ilihainirmun ilihaijiit, ilaujutlu maniliurnahauajittut timiqutiuujut havagvikjuatlu, nunallaami kuapuraisitkut, Inuit timiqutait Nunavunmilu nanminiqaqtut, uuktuinnariaqaqtut maniqhaaqhanik aulaqtiriami pinahuagutit. Hivulliujuqhat tunijauniaqtun tahapkununga qanurittuni pinahuarutinun:

- Ilihainirmun havaamilu pinahuarutini inungnut ajuqhautiqaqtunut;
- Ilihainirmun havaamilu pinahuarutini taapkununga ilihagungnaiqtunun inuulrammiit ukiulgit 15 nit 30 nut;
- Havaarittiagutini Ujaraqhiurnikkutlu ilihaiiviqhat;
- Upalu'ngaijainiq havaani;
- Pinahuarutit tuqhiqtut ilihaiiviqhanik mikijuni nunallaani avataani avikturviujut nunallaat; imaalut;
- Pinahuarutini tuqhiqtut ilihariami Inuktut.

Havaarijaqhat ilaliutigittaqtait ilinniarvingmi ilihagutiqhat havauhiqhatlu pivalliaami ilihagutiqhat. Ilihaiiviqhat makpiraat ilaliutiniaqagungnaqhijut Ihariagijaujunik Havauhiqhat, Havaanikitaujaami Havauhiitigutigut, Inuuhirmi Munarinirmun Havauhiit, Havaamilu Upalun'ngaihimaliriami (ajuirhanirmun havaami ihumagijaulluangniaqtuq).

Havaarijaqhat pijauniagungnaqhijut kituni nunallaami Nunavunmi. Niriuqtaujut qanurinniit hapkuatut;

- Havaaqhaq,
- Utiqluni ilihaqvikmut/ilihaqtitaujuummiqhimaluni.

HAVAAGILLUANGA HAFFUMA MALIKKUUTAA

Una malikkutiqhaq piliurhimajuq ikajuriami uuktuqtunut upalun'ngaiqhimalutik havaaqhamun tuqhiqluni maniliqtuutiqhami ataani Turaaqhimajumi Havaaqhanut Pinahuaruti Inulirijitkunni, Havaaqhanun Pivallialiqinirmun Havagvia.

Naunaitiaqhimajut maliqqajaqhat iniktiriami uuktuutaa imaalu naunaijautiqhatlu ihivriuqhijaami havauhiit tunijaujut.

MALIKTAQHAIT UUKTUQTUNUN

1. Pitquajujut ilaujumajunut uuktuqtut uqaqvigilugit Inulirijitkut kivraqtuviannut uqautigilugu naunaittiariamilu *Turaaqhimajumi Havaaqhanut Pinahuaruti* maniliqtuutiqhaq, uuktuutait, malikkutait aadlanikluunniit ihumagijaujunik uuktuqtinnatik, **titiraqvigilugit hamunga** careerDevelopment-TLMP@gov.nu.ca.
2. Uuktuutit piinnariaqaqtut uqaqvigilugit qaan'ngani titiraqhimajumi Inulirijitkunnit kivraqtuvianit uvanilu <https://www.gov.nu.ca/family-services/information/targeted-labour-market-programs>
3. Uuktuutit pihimaliqtaqhat DFS kutigut titiqqatigut qaritaujakkutluunniit tikiutikpat tikitinnaniluunniit **Qiqaqjalirvia 10, 2023.**
4. Inikthimajuinnait uuktuutit pihimaliqhimajut qaan'ngani titiraqvigijaudjutaatani tikiutikpat tikitinnaniluunniit Pinahuaguti kiqliqarnia ihumagijauniaqtut.
5. Uuktuutit tunijauhimajut tujuqtaujutluunniit kitumun najugaanut qaritaujaqvigijaujutluunniit talvamit pidjutihimajuq ataani ihumagijaulimaittut.

TUYUQLUGIT UUKTUUTIT HAPKUNUNGA:

Havagviqhat Pinahuaruti Ajuittiaqhimajumut

Havaami Pivallianiq

Aittuutit Ikayuutillu

Inulirijitkut Havagvia

Arnakallak Building 224

P.O Box 1000, Station 1220, Iqaluit, NU, X0A 0H0

Qaritaujakkuugutaa: CareerDevelopment-TLMP@gov.nu.ca

**ITQAUMAJAQHAQ: Puiguqtailidjavat tunihijaami 2023-2024 Turaaqhimajumi
Havaaqhanut Pinahuaruti Tuqhigutit kigliqhaa 5 munggaqqat Qiqaijalirvia 10,
2023.**

PITTAQTUT UUKTUQTUT

Ikajuutiqhat maniliqtuutiqhat hailihimajut tahapkununga ilihaivijunut, taapkuatlu nunallaami maniliurnahuajittut timiqutiuujut ilihaqvikjuanggitlu, nunallaami kuapuraitsitkut, Nunavunmi nanminiqaqtut, Inuit timiqutait, katimajiitlu tunihivaktut piviqhaqaqtitpaktutluunnit ikajugumajutluunniit ilihainikkut havaaqhanutlu pinahuaqhutik.

PITTAACQTUT AKILIGAQHAT

1. Pittaaqtut akiligaqhat akiliraqhaujut ilaudjutilgit titiqqiviliqidjutinut pidjutijaamilu uuktuqtaujuq havaarijaqhaq.

Hapkua akiqhat ilaiutijauniagungnaqhijut, kihimi kiqliqanggittut hapkununga:

- A. Havaami titiqqiviliqidjutait (avatquaqhaun'ngittaat 15 pusan tamaini havaap akiqhaanut);**
  - B. Talvainnarmi havaarijaqhamun pilutik (ilihaijihat, in'ngilrutit, tingmidjutiqhat, iglup aturniangningganut akiqhaa, aulapkaidjutit, qanuqlu)**
  - C. Ilaujup-ilaudjutilgit Talvainnarmi Havaami Akiqhat (ilihainirmun maniqhaaqhat, Aadlat kajumiktukkuugutit, tamajaqutit hunavalurniklu)**
  - D. Aadlat Talvainnarmi Havaamun Akiqhat (talvunggauqujaujut uqaqtijujuqhat, Inirniqhaat uqaudjaujiit, takupkaqtitangnikkut, qanuqlu)**
2. Ilihimalugu naittumik pijuqhat naunaittiariami kitut ilaudjutilgit imaa "aadlat" akiliraqhat kituni ilvit uuktuqtutin maniliqtuutiqhamik.
  3. Aadlanik maniliqtuutigijaujut naunaiqhimajuqhat tuqhidutimi.
  4. Iniktiqlugu tujuqlugulu *Ilaliutihimajuq B: TLMP Tuqhigutaa Maniit Avatqulimaidjutiqaqtut Uuktuutaa uuktuutigijaujulu.*

HIVITUNIA HAVAARIJAQHANUT

Havaaqhanut Pivallianikkut' Turaaqhimajut Havagviqhat Pinahuaruti ihuaqhaqtauhimajut tunijaami maniliqtuutiqhanik pittaaqtunut akiliraqhanut pijauhimajunut talvani maniliqinirmun ukiunggani talvani maniliqtuutigijaujumi – talvani, qitqani Qitiqqautijuq 1, 2023, uvaniil Qiqaijalirvia 31, 2024. Akiliqtauhimanggittut huli akiliraqhat akiliqtaujut inungmit akiliraqhaqaqtinnatik Havagviup Inulirijitkut. Talvallaqlu, Havagvia maniliqtuutiniagungnaqhijait havaarijaqhat havaktaujut qaan'ngiutiplugu nunguvia maniliqinirmun ukiunga (taamna Qiqaijalirvia 31, 2024) tuqhidutaa aqhut takupkaqtittiplutik huuq havaarijaqhaq ikaangniit ihariagijaujut iniktiriami maniliqtuutigijaujuqhaqlu ahikkuuqlugu taamna atauhiq-ukiuq.

UUKTUUTIP IHIVRIUNGNINGA

1. Uuktuutit ihivriuqtauniaqtut tahapkunanit Ihivriuqtiit Katimajalaamit piliurhimajaata talvani Havagviup Inulirijitkut.
2. GN kut, Inulirijitkut Ihivriuqtiit katimajalaanga ihivriungniaqtait uuktuutit ihumagiplugu kangiqhidjutaa iharianinga maniliqtuutiqhamik ikajuqtaujumaplutik. GN kut pihimajut pilaagutimik apiqhuijaami tunihimajunut uuktuutinik inmik kangiqhittiarriamingnik ihariagijaujumut. GN kut pihimajut pilaagutimik tunihijaamingnik maningmik ilikkut ihumagumik. GN kut ihumaliuqtaaqtut tunihijaami avatqutlugu ikiqlijuummikluguluunniit maniqhaaqhat naammagijaujaatigut.

Ihvriungningganut Havauhiit

IHVRIUNGNINGA NAAMMAGIJAAQHAITATIGUT

Tamaita tuqhiqtut maningnik ikajuutaujumaplutik ihivriuqtauniaqtut ihumaliuriami naammagijauqpiqqat, ihuagijauqpat tuulliqliqhimaittumiklu, iniktiqtaunikkut niriugijaujutlu iniktirutinggit/ikajuutigijaujutlu tuqhigutaujuq havaaqhamun. Uuktuqtunut timiqutiujunit uuktuqtutlu maningnik ihivriuqtauniaqtut maliqhugu Pinahuarutinga hivuniqhaliuqtainnut imaalu pittaalaqijaanikkut maliqhautait titiraqhimajumi uvani malikkuugutimi.

3. Ihivriuqtuit Katimajalanga aturniaqtait hapkua malikkuutiqhat ihivriuriami tamaita uuktuutit ihumaliuriamingni pittaalaqinia maniliqtuutiqhamik. Kititqhimajut aittuatigijauniaqtut aadjikkiigutiginiaqtait **Ilaliutihimajuq A:** Kititqhimajut Naunaijautigijaujut talvani Uuktuutip Kititirinirmun Naunaitkutaani.

- (a) *Timiqutiujuq Ilitaqhidjutaa Naunaijautigijaitlu.*
- (b) *Malikkuugutigijaujut: Qanuqtun Havakpaktuqhaq Nakujumik Iniktiriami Havaarijam.*
- (c) *Maniit Avatqulimaidjutiqaqqtut Tuqhigut.*
- (d) *Havaqatigiiqtut Qaujimajait Havauhiiitlu Havaami.*
- (e) *Paannagiiq.*

(a) Timiqutiujuq Ilitaqhidjutaa Naunaijautigijaitlu

Ilanga A: Uuktuqtup Naunaijautait ittuq uuktuutimi iniktiqtaujuqhaq tamainni piqaqtuqhaqlu iniktiqhimajunik titiqqidjutinik tunijaujuqhaungmata. Ilaliutiliklu timiqutiuup atia, najugaa, hivajautaal; ubluata piliuqtauuhimajaat havauhiqhaitl; nanminirijanikkut imaaalu/imaaluunniit Katimajijut Aulapkaijio naunaijautait; hivuliqtiujuq (taapkuatut kuapuraikunni havaktiujut paannariiqluunniit); kaffiujaaqhais havaktiit; kaffit havaktiit ilaudjutilgit havaani ilaliutigihimajut auladjutiqhaanut uuktuqtajumut havaarijaqhaq. Piriaqagumi, uuktuqtum nanminia nampaata humilu ittuq nanminirijaa tunijaujuqhaq; *TLMP* uuktuutaa iniktiqtaujuqhaqlu tamaini tunijaulunilu kitumun uqaqvigijaqhamun ilitturijauhimajuq talvani Maliqqajaqhali Uuktuqtunut ilanga, #3.

(b) Malikkuugutigijaujut: Qanuqtun Havakpaktuqhaq Nakujumik Iniktiriami Havaarijaqhamut

Havaarijaqhali ilaliutijaqhai naunaittumik malikkuugutinik. Tuqhigtaujujut tunijaujut ataani Ikajuutikkut Pinahuarutaani imaa ittaaqqtut ihuaqpiaqlutik imaaalu/imaaluunniit amigaittuqangnikkut qanuqtun. Tamangni, Havaaqhanut Pivalliajuliqijit qiniqhaijut maniliqtuutiqhanik tuqhigutinik takupkaqtittiplatik nakujumik iniktiriami havaami munarinirmun aulaviqhainni. Havagvianut ihivriuriami tuqhigutip malikkuugutiqhaa, uuktuqtup tunihijuqhaq naittumik naunaijautimik ihumagijamingnik tikiutijaamingnik qanurinniit. Humi pijaaqqat, uuktuqtut tunihiyuqhat naittumik titiraqhimajunik tigunmidjutiqaqqtunik piqaqtainnik pinahuaqtutluunnit naunaijainikkut/apiqhuilutik naunaijainikkut qanuqtun piniaqhimajut hunavaluitlu aturniaqhimajainnik.

Ilanga B: Havarijaqhamut naunaitkut ittut uuktuutmik inikiqtauhimajuqhat tamainni. Naunaiqlugit naittut tuqhigutingni havaarijaqhamut, qanuq ikajurniaqtuq ilihainirmun havaaqhatigutlu qanuqlu ilvit uuktuutiriniaqqiuq nakuujumik iniktiriam havaarinahuaqtan.

(c) Maniit Avatqulimaidjutiqaqtut Tuqhidut

Ilanga C: Maniliqidjutit naunaijautait ittut uuktuutimi inikiqtaujuqhat tamainni. Ilaliutilugitlu titiraqhimajut tutquqhimajut piumajaujutlu maniqaqhat tamainni ikajuutijunut taaffumamiklu naittumik maniit avatqulimaidjutiqaqtut tuqhiqtarnik havaarijaqhamut. Taapkuangginnait pittaqaqtut havaarijaqhat naunaiqhimajut talvani Pittaarnikkut Akiqhanik makpirvianni 3 Uuktuutip Malikkuugutainni talvanilluunniit Ilanga B: mi Tuqhiqtaujuq Maniit Avataqulimaidjutiqaqtut Uuktuutaa

(d) Havaqatigiiqtut Ajuinniit, Qaujimajait Havauhiitlu

Ilanga D: Havaktip Naunaijautigijait ittut uuktuutmi inikiqtaujuqhat tamainni. Ilitturipkaijaqhatin havaktiqhat ilauniaqtut havaarijaqhami, imaalu naunaittiaqlugit havaarijaqhat munarijaqhaitlu naunaittiaqhimajuqhat. Titiraqlugitlu ajuinniit, havauhiit qauhimajaitluunniit havaktiqhat ilvit nakuujumik pidjutiniaqtut nakuuqpiatqumik aulapkaidjutiqhaatlu havaarijaqharni.

(e) Paannariiq

Naunaikut E: Paannariingnikkut ittuq uuktuutimi inikiqtaujuqhaq tamainni. Takupkaqtittijuqhaujutin nunallaami paannariingnikkut ilauniaqtunut nakuuumik iniktirutingnut havaarijarni.

Uuktuqtun munarittiaqtuqhat kituni pijuqhaujuni uuktuutini piqaqtuqhainni titiraqhimajumi hamani talvaniilluunniit pidjutainni uuktuutip. Pikpiaqtuqhat uuktuutimi piqaqtuqhaujuni pidjutilgit tainiinnik taapkuuatut "ilaujut tamaita imaa pijuqhat", "ilaujut tamaita piniaqhimajuqhat" imaaluuunniit "ilaujut tamaita pihun'ngujut".

4. GN kut piniaqtut havaglugit imaa pijaami tamaita ahinut hiamitiraqhaun'ngittutigut naunaijautit takulimaitpiagutigilugitlu.

IHUAQHAIVINIKKUT

1. Kituni ihuaqhaqtainnik GN kut haffuma uuktuutaannut maniliqtuutinikluunniit tunijauniaqtut titiraqhimagumik tujuqtaulunilu qaritaujakkut kajumiktukkutluunniit tamainnut ilaujunut tuqhiqtunut uuktuutaannik.
2. GN pihimajut pilaagutiqhamik tunihijaami ilaliutiqhamik titiqqamun talvanga qaan'ngiutihimajumik umiktigutaa ubluata.

AITTUUTIKKUT ANGIRUTI

1. Tamna angirutikhaq aituqtaugiaqagumi talvuuna naunairutikhangit uuktuutikharnik, aiturmauniaqtuq hivunirmi uuktuutikharnik kiugiaqaqtuq munagidjutiqaqhimayurlu kitkuumayut tukhidjutikhangit tunihimaqtun ihuatqiayayumik pidjutqaqtunik atugiaqaqtainik talvnaai Nunavut Kavamanmi, naunaiyagiikhimayuq talvani ihumagiayauluaqtunik atuqhimaqtunik Ihivriuqtiuyut Katimayiingit. 'Kiugiaqaqtun' naunairuticaqtuq ihuatqiayayuq tamaainun hanalrutikhangit ihuaruticaqtun. 'Munagidjutiqaqtuq' naunairuticaqhimayuq pigiaqaqtunik tamaainik pittiarutikharnik havagianganik tamaat kaantulaaliquiyut havaktakhangit ihumaliutqikhimayumiklu atugiaqaqtuniklu piyaangat havaktauyukhangit kaantulaaliquiyunik hivunikhangit.
2. Angirutikhaq ilauligumi talvani naunairutikharnik uvani uuktuutikharnik, piqaqtukhauyuq ihuarutikharnik malikhautikhangit uvani uuktuutikharnik unalu pigiaqaqtunik uuktuutikhangit, naunaitkutikhangit atuqtakhangitlu uvaniitun angirutikharnik allaniklu naunaitkutikhangit angiruticaqtukhauyuut, talvanguunuut pigiaqaqtunik uuktuutikharnin talvanguunuut naunairutikharniklu aivadjutiliqiyunkluuniit aulatinanik naunairutichaqaqtunikluuniit talvuuna; unalu naunaiyainiq angirutikhaq hivunirmun aulayukhaq talvunga ihuaqtumun uuktuqtunik atiliurutikharnik aulatitinanik talvunga GNkungit angirutikharnik ilauyukharnik atiliuqtinagu.
3. GNkut iniqtirutikhangitlu uuktuutikhangit aulatitilimaitun kituliqaak maligaliqinikkut atugiaqaqtainiklu pidjutikharnik piutikharniklu talvanga kituliqaak naunaiyaiyaangat angirutikhaq atiliuqtautinani tamangnin havaqatigiiktunin.
4. Talvanga hulilukaarnikkut kituliqaak nalaumangitun akungani uuktuutikharnik kituliqaak naunaiyaiyut kaantulaaqharnik ikayuutikharnik angirutikharnik, tamna kaantulaaqhaq ikayuutikhahaq angirutikhaq kavamaliqidjutiqaqtukhaq.

- GNkut munagiyakhangit pidjutikharnik maningnik ihivriuqtauyukhat maningnik atuqtauhimayunik naunaiyainiaqtun taima tamaat maniktaqvikhangit atuqtakharnik angirutqaqtunik atuqtauyukhangit.

KINGUANI ATUQTAUVAKTUT MALIKTUANGGITTUT

Havaaqhanun Pivallianiq pijaaqtut pingillutik maniliqtuutigilugitluunniit havaarijaqhanut uuktuqtunit imaa, kinguani maniliqtuutijut pinahuagutimut, ihuittumiklu malikkuunggittut aittuatigijaujutigut an'ngirutit. Ilaliutiplugin kihimi kiqliqanggittut humi uuktuqtut kinguani Pinahuarutimi ilauvaktut tuulliqhutik tunihijaami uuktuitigijainnut, tunihiplutik iniqhimanggittunik naammagijaunggittutluunniit havait, havalluaqtaunggiplutik aqhuunggiplutiklu havaktiqhaqhiumnikkut .

ILALIUTIHIMAJUQ A: TUQHIQTAUJUQ NAUNAIJAUTIQHAQ TITIRAANNIK

Una Tuqhigut Naunaijautiqhaq Titiraaa iniktiqtaujuqhat tamainni ilaujumi Ihivriuqtijuuni Katimajalaami.

Uuktuqtup Atia:

Atia Havaarijaqhaa:

Katimajalaami Ilaujuq:
(Titirattiaqlugu)

Ubluq (dd-mm-yy):

Hunauyuq	Naunaijautiqhaq Malikkuutaa	Humi Havaami Kitiqthimajut Aittuqtaujuq (A)	Havaktaqhait Uqumaitilaangit (B)	Atautimiitun Kitiqthimajut (A) x (B) = (C)
A	Kuapuraikut Ilitaqhidjutaa Naunaijautigijaitlu			
B	Malikkuugutigijaujut: Qanuqtun Havakpaktuqhaq Nakuujumik Iniktiriami Havaarijauliqlutik.			
C	Maniit Avatqulimaidjutiqaqtut Tuqhigut			
D	Havaqatigiiqtut Ajuinniit, Qaujimajait Havauhiitlu			

E	Paannariiq			
	ATAUTTIMUN KITITIRNIRMUN NAUNAIJAUT:			
Ilaujumin Uqaqtait:				

NAUNAIJAUT:	NAUNAIJAUT KITITIQHIJAAMI:
A – Ihivriuhiniq Kititqhimajunik Aittuatigijaut	Nakuulluangittuq 0-3 kititiqhidjutiqhat
B – Naunaijautigijaujut Nakuutqianiqhatigut Tamainni	Nakuuvjaktuq 4-6 kititiqhidjutiqhat
C – Ilangganni-Ataутtimun Naunaijautigijaujut Nakuutqianiqhatigut Tamainni Kititiqtauhimajut	Nakuuyuq 7-8 kititiqhidjutiqhat Nakuuqapiaqtuq 9-10 kititiqhidjutiqhat

Maliktuutijuq tunijauhimajut malikkuutigijauplugu pijaami ihuaqtumik
kititiqhidjutiqhamik ihuatqijaujuq tuqhidjut tunijauhimajuq:

- 1) Imaa pigumik ihuatqianiqhaatigut kiudjutiqagumik imaa:
  - Piqanggittuq naunaijautiqhamik
  - Piqaqnihatigut piviqhanggitkumi, kihimi uuktuqtup tunihinggittuq naunaijautiqhanik titiraqviginggaaluunnit ihumagijaujumut

Aittuatigilugit Hapkuatigut Kititiqhidjutiqhat: 0 (Piqangitun)

- 2) Imaa pigumik ihuatqianiqhaatigut kiudjutiqagumik imaa:
  - Tikiutilluanggitut niriugijaulluaqpaktutigun
  - Ikittuungmat pilimaittungaqhijuq iniktigutimik nakuujumik

Aittuatigilugit Hapkuatigut Kititiqhidjutiqhat: 1 -3 (Nakuulluangituq)

- 3) Imaa pigumik ihuatqianiqhaatigut kiudjutiqagumik imaa:

- Naammagijaujuq mikitqaniqhaatigut; tikiutijut piviqhaqaqtitudjutigun; ihumagijaqaqtuq piniagungnaqhijutigun iniktirutimut
- Ilangit hivunikhangit upautittaaqtait

Aittuutigilugit Hapkautigut Kititiqhidjutiqhat: **4 - 6 (Nakuuvyaktuq)**

4) Imaa pigumik ihuatqaniqhaatigut kiudjutiqagumik imaa:

- Naunaitumik kiudjutiqaqtuq; upautihimaqtun tamavyainik atuqtauyukharnik; ihuarniqaqtuq iniqtigiaqaqtunik;
- Pigiaqaqtait tamaita hivunikhangit talvani pigiaqaqtangnik atuqtakharnik

Aittuutigilugit Hapkautigut Kititiqhidjutiqhat: **7 - 8 (Nakuuyuq)**

5) Imaa pigumik ihuatqaniqhaatigut kiudjutiqagumik imaa:

- Piqaqtun tamaunik atuqtakharnik, avatqudjutiqaqtuq atuqtauyukharnik
- Ihuatqiyauniqaqtuq iniqtigiyangat tamaita hivunikhangit;
- Ihumaliutqikhimaniqaqtuq.

Aittuutigilugit Hapkautigut Kititiqhidjutiqhat: 9 - 10 (Ihuatqiyauyuq)

ILALIUTIHIMAJUQ B: TLMP NGA MANIIT
AVATQULIMAIDJUTIQAQQTUT UUKTUUTAA

Havaarijaqhap Atia:				
	Akiliriaqhaqaqtut	Utirutit (Timiqutiujup havaktait havaarijaqhami aadlatluunniit ikajuutigijaujut)	Inulirijitkut	Atauttimun Havaarijaqhamun Maniliqtuutit
HAVAKTIQHAN	Akiliuhiagutiqhanut Ikajuutiqhaniklu Ilaliutilugit atauhirmun ikaangniq akiqhaa ilaujunut tamainni havaqatigiqtut ilaujuni, naunaijaqlugitlu qanuqtun maniliqtuutiqhat avguqtauniaqtun tamainnut inungnut.			
AULADJUTT	Ilaujut Tingmidjutiqhait Hiniktaqvihainnutlu akiliraqhat Ilaliutilugit piniaqhimajut humun tingmilutik, huuqlu aullangniaqhimajuq, nalautilugit akiqhat tamainnut aullangnahuagaiqpata, naunaiqlugitlu qanuqtun maniit atuqtauniaqtutigut (tingmitiqhaq, niridjutiqhat, hiniktaqvihait, qanuqlu).			
	Ilihaijip Tingmidjutiqhaa Itiqtiqvihaanutlu akiliraqhat Ilaliutilugit piniaqhimajut humun tingmilutik, huuqlu aullangniaqhimajuq, nalautilugit akiqhat tamainnut aullangnahuagaiqpata, naunaiqlugitlu qanuqtun maniit atuqtauniaqtutigut (tingmitiqhaq, niridjutiqhat, hiniktaqvihait, qanuqlu).			
	Akiliqtuiplutik Atuqtut (Ilihainirmun Igluqpamut tamajatuqainniklu) Ilaliutilugit titiraqhimajut hunavaluit taapkuninga atuqtaujumajunut akiliqtuiplugit huuqlu atugumajatit.			

	Ilihainirmun Pinahuaruti (Ilihagutiqhanut Titiqqat tamajaqutitlu, ilihagutiqhamun pivalliadjutiqhat, Ilihainirmun huuq Ilihaqtaujuqhat, Iniktigutit Titiqqat, Niqiqhat) Ilaulugit aviktuqhimayut attautit akiligahat ataani uuma qanuriniini			
QITIQQUTAQ	Turaaqhimangittumun Havaarijaqhamut Titiqqiqinirmut akiliutit kiqlianut 15 pusanmik atauttimun turaaqhimajuq Havaarijaqhami akilirahqait			
	Atauttimun	Atauttimun Qaffitaalaujuq Aittuqtaujut	Atauttimut Qaffitaalauva Tuqhiqtaujuq	Atauttimun Havaarijaqhami Akia

MALIKTAQHAT INIKTIRIAMI TLMP TUQHIGUTAA MANIIT
AVATQULIMAIDJUTIQAQTUT UUKTUUTAA

		Unniudjutit Aadlatkiingni	Naunaijaut Unniudjutinikkut Aadlatkiingni	Naunaikutit Naunaiqhimajut Hunaungmanggaat
UTIRUTT	UTRUTT	GN kunnit Aadlanit ikajuutigijiuut	Utirutit GN kunnit. Utirutit Aadlanit ikajuutigijiuut talvaminluaq GN kunnit.	<i>Aittuutigutikkut an'ngirutit aittuuhialtu GN kunnit havagviujumin.</i> <i>Tunijaujut, aittuutit, ikajuutit, atuqtajut akiligaqhaqaqhutinnit, niuvingnirmin, Aadlamini luunniit timiqutijunit talvalluamin GN kunnit.</i>
AULAPKANIRMUN AKILIURAQHAT <i>Aadjikkuihqugit Kanatian Maniliqinirmun Taaksiutigunlu Uqauhiit</i>	HAVAKTIQHANUT	Akiliuhiaqhat Ikajuutitlu	Akiliraqhat ilaudjutilgit akiliuhiaqhainnut havaktiit.	<i>Akiliuhiaqhat, maniqhaaqhais, inuuhirmun ikajuutiqhaq, haalatiirnirmun akiqhaq, havangnaillami havaktuq akiit, havagviujumi havagunaqatumun akiqhaa, havaktiqkaffuktitaujumun, ilaudjutilik maningmik, CPP, EI, WSCC, Aadlatlu ikajuutiqhat.</i>
	AULADJUTT	Ilaujup Tingmitiqhait Hiniktaqviqhaitlu	Akiliraqhat ilaujumut' Tingmitiqhait Hiniktaqviqhaitlu.	<i>Akiliqtuiplutik aqhaluutiqhamik, gaasaliiq, taaksituutinut, hiniktaqviqhanut, pijaatutlu akiliuhiaqhamik.</i>
		Ilaujup Tingmitiqhait Hiniktaqviqhaitlu	Akiliraqhat ilaudjutilgit Ilihaijip' Tingmitiqhait Hiniktaqviqhaitlu	<i>Akiliqtuiplutik aqhaluutiqhamik, gaasaliiq, taaksituutinut, hiniktaqviqhanut, ubluq tamaat akiliuhiaqhaq aullaqhimatilluni.</i>
	AULADJUTT	Ilihainirmun Pinahuaruti	Akiliraqhat ilaudjutilgit kivraqtuutiqhanut inungnut	<i>Ilihagutiqhamun akiqhaiit, ilihaqjip akiqhaiit, ilihaqjip akiliuhiaqhaq ikajuutiqhaq, havaarijaqhamun atanniqtuinikkut, naunajainirmun unniudjutinikkutlu, ajuittiarniqhatigut pivallianiq, iniktigtut ilihaqtut/ilihagutimun iniktigutaa.</i>

	Igluqpamut	Akilirahait ilaudjutilgit aturniatigut igluqpamik	<i>Akiqhaa igluqpamut, ihuaqhainikkut, ihuaqhaqtajuqhat, igluqpaup tamajait pinniqutit, halummaqtigutit kivraqtujitlu, hivajaut qaritaujakkuugutlu.</i>
TITIQQIVIL QIDJUTINU	Titiqqiviliqidjutinut	Akilirahat ilaudjutilgit ikajurnirmun hulidjutiqhanut atanniqtuinikkutlu	<i>Maniliqinikkut/titiqqiviliqidjutitlu maniinnik, ihivriuqhiniq maniliqidjutinut, , maniqtaqvik akiit, havagviup tamajait, numiktirinirmun.</i>

AKILIRAQHANUT QANURITTUUJUT	Amigaittut aadlatkiiq havaqatigiqtut aulapkainirmun akiliraqhaqaqtut Taapkua naunaijaqtauniaqtut tamainni DFS aittuutini an'ngirutaanni. DFS kut piqaqtuqhat an'ngirunmik ihuaqhijaanggat DGS aituuttait maniliqtuutinggit aadlatkiiq (taapkuatut Aulapkainikkut Titiqqiviliqidjutigutlu).
UNNIUDJUTIT AADLATKIINGNI	Ihuaqhainirmun aadlatkiiq GN kunnut unniudjiviliqidjutinut. DFS kut pitquniaqtait tamaita ilaujut unniudjilutik tahapkunani aadlatkiingni, piliuqlutik aulahimmaaqtut aadjikkuhiqhutik aadjikkiivjariaqhainniklu naunaiqlugit tamaani timiqutijuni qakunggugaiqpat. GN kut aqhuugutilimaittait kiqliqhait aadlatkiingni, talvali ilaujut nuutiqtaaqtait piumagumik maningnik tahapkunani aadlatkiingni piumakpata tikiutijaami aulapkainirmun piqangnirmun.
NAUNAIJATTIAQHIMAJUT HUNAT	Naunaijattiaqhimajut hunat atuqtauujut tamaat ihumamikkut tunijaujup. Tamaita ilaudjutilgit aadlan'ngajut pittaaqhutiklu ajurnaittumik ihuaqhajaami hulidjutiqhainnut inmi qanuqtun havaktut naammagijamingnut.